
Catalogul descoperirilor aparținând orizontului toartelor pastilate din zona deluroasă și montană a Olteniei în stadiul actual al cercetărilor

Ion Tuțulescu¹

Abstract

In the present study, the author makes a revue of the findings belonging to the eneolithic proofs, in the limits of the available data, in the present stage of the researches. Thus, for the hilly and mountainous area of Oltenia, the catalogue of findings contains 44 points gathered in three categories: 21 findings with ceramics fragments in different archaeological sites; 18 findings of copper axes; 5 consistency findings. We can draw the conclusion that, the evolution of the horizon submitted to the study is by far unsolved. The increasing of the archaeological researches in the main settlements can bring essential data regarding to the evolution of human communities from that period.

Key words: eneolithic, settlements, necropola, ceramics, copper axes.

Pentru o prezentare cât mai exactă a descoperirilor arheologice aferente studiului nostru, evident în limitele informațiilor și datelor avute la dispoziție, propunem un sistem care să dețină următoarele criterii:

- a. Localizare;
- b. Toponimicul;
- c. Forma de relief;
- d. Caracterul descoperirilor;
- e. Descrierea descoperirilor și scurt istoric al cercetărilor;
- f. Bibliografie.

1. Almăjel, jud. Mehedinți;

- a. Comuna Almăjel;
- b. Valea Seacă;
- c. Terasă;
- d. Cercetare de salvare;
 - e. Investigații realizate în perioada anilor 1967-1971 sub coordonarea Doinei Galbenu. Materialul se află în depozitul

¹ Dr. Tuțulescu Ion, Muzeul Județean „Aurelian Sacerdoțeanu” Vâlcea

Muzeului Olteniei din Craiova, pe care nu l-am putut studia datorită remodernizării incintei de aici;

f. Roman 1971, p. 39; Luca et alii 2004, p. 135; Pătroi 2007, p. 17.

2. Bistrețu, jud. Mehedinți.

a. Comuna Bistrețu;

b. La punți;

c. Terasă;

d. Cercetare sistematică;

e. În anul 1985 colectivul condus de Sabin Adrian Luca și Gabriel Crăciunescu au descoperit trei locuințe rectangulare, râșnițe de mână, unelte din silex, obsidian și vase întregibile aparținând fazei Herculane II.

f. Luca, Crăciunescu 1992, p. 76; Crăciunescu 2006, p. 203-209; Sălceanu 2008, p. 34.

3. Călugăreni, jud. Gorj

a. Comuna Padeș;

b. La morminți;

c. Terasă;

d. Cercetări de salvare;

e. În lucrarea editată de colectivul Muzeului Județean Gorj sunt amintite și locuințe descoperite, pe care însă raportul săpăturii publicat în anul 1983, nu le semnaleză. Totuși menționăm apariția unor vase de tipul strachinilor și castroane, pasta constituită din nisip cu bobul mic și de culoare neagră;

f. Calotoiu et alii 1987, p. 24. Chicideanu, Gherghe 1983, p.104-105; Pătroi 2007, p. 18; Tulugea 2010, p. 19.

4. Căzănești jud. Vâlcea

a. Cartier, orașul Râmnicu-Vâlcea;

b. Fabrică;

c. Terasă înaltă;

d. Cercetare de salvare;

e. Cu acest prilej a fost descoperit un tivig de os, unealtă utilizată la vânărea animalelor de talie mică, fără a se face semnalată prezența ceramicii specifice orizontului;

f. Petre-Govora 1995, p. 14-15; Pătroi 2007, p. 18; Sălceanu 2008, p. 34; Tulugea 2010, p. 19; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

5. Cârcea, jud. Dolj

a. Comuna Coșoveni;

b. Viaduct;

c. Terasă joasă;

d. Cercetare sistematică;

e. În urma investigațiilor arheologice din anii 1966, 1968, 1982, 1987, 1989-1994 s-a stabilit următoarea succesiune cronologică: Sălcuța IV, Cernavodă III, Gornea-Orlești și Verbicioara I-V. Ceramica aparținând manifestării păstrează forme vechi, pasta și tehnica de modelare fiind tipice culturii Cernavodă III, după opinia cercetătorilor.

f. Nica 1989, p. 252-253; Oanță-Marghitu 2003, p. 125.

6. Cârjei, jud. Mehedinți

a. Comuna Hinova;

b. -;

c. Terasă;

d. Descoperire izolată;

e. La adâncimea de -1,50 m, în surupătura unui mal a fost găsit un topor Jászladány, varianta Orșova. Piesa are o greutate de 0,650 kg iar lungimea de 17,5 cm;

f. Manea 2006.

7. Cetățuia, jud. Vâlcea

a. Oraș, Râmnicu-Vâlcea;

b. Cetățuia;

c. Terasă înaltă;

d. Săpături de salvare;

e. Între anii 1970 și 1979 au avut loc săpături de salvare prilejuite de ridicarea în zonă a unui bazin de apă. Alături de materiale din perioada culturilor Coțofeni, Glina, Verbicioara, hallstatt și dacice au fost descoperite și câteva fragmente ceramice specifice manifestării în cauză. Piesele descoperite în acest punct nu se regasesc în Muzeul din Govora sau Râmnicu-Vâlcea;

f. Petre-Govora, 1995, p. 14; Sălceanu 2008, p. 40; Tulugea 2010, p. 19; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

8. Copăcelu, jud. Vâlcea

- a. Cartier al municipiului Rm. Vâlcea;
- b. Valea Răii (actual Cartier al Sinistraților);
- c. Prima terasă a Oltului;
 - d. Cercetări sistematice și de salvare;
 - e. Sistematice între anii 1961-1965, 2003, 2004, de salvare 2002, 2005-2011. Dumitru Berciu menționează în anul 1981 prezența unor fragmente aparținând perioadei aferente. Cercetările ulterioare, după anii 2000 nu au relevat existența unui nivel aparținând toartelor pastilate;
 - f. Berciu 1981, p.13; cercetări personale.

9. Cornățel, jud. Mehedinți

- a. Comuna Padina Mare;
- b. La Cișmea;
- c. Tereasă;
- d. Cercetare de suprafață;
- e. Așezare descoperită de Octavian Toropu și Alexandru Miulescu;
- f. Petre-Govora 1995, p. 79, notele 378, 398; Mareș 2002, p. 274.

10. Cornățel, jud. Mehedinți

- a. Comuna Padina Mare;
- b. Stupina lui Micioilă;
- c. Tereasă;
- d. Cercetare de suprafață;
- e. Locuire identificată cu prilejul unei cercetări de suprafață pe terasele pârâului Cornățel efectuată de Octavian Toropu și Alexandru Miulescu;
- f. Petre-Govora 1995, p. 79, notele 378, 398; Mareș 2002, p. 274.

11. Cornu, jud. Mehedinți.

- a. Comuna Cornu;
- b. -;
- c. -;
- d. Descoperire izolată;
- e. Topor de cupru de tip Jászladány;
- f. Berciu 1939b, p. 85; Pătroi 2007, p. 18.

12. Cosota, jud. Vâlcea

- a. Orașul Ocnele Mari;
- b. Cosota-Cetatea 1;
- c. Deal;
- d. Sistematice;
- e. Fragmente ceramice menționate de Petre-Govora

, care nu se regăesc în depozitele muzeelor de la Govora și Râmnicu-Vâlcea;

f. Petre-Govora, 1995, p. 15; Sălceanu 2008, p. 38; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

13. Coțofenii din Dos, jud. Dolj

a. Comuna Coțofeni din Dos

b. Botul Dealului, Mihăiță, Botul Mare, Botul Mic;

c. -;

d. Descoperire izolată;

e. În literatura de specialitate sunt amintite două topoare din cupru de tip Jászladány, variantele Orșova și Petrești. Informația este ambiguă cu referire la punctele unde au fost descoperite piesele;

f. Vulpe 1975, p. 39, nr. 115, pl. 15/115; Mareș 2002, p. 220; Pătroi 2006, p. 107, Pl. V/5,

Pl. IX/5; Pătroi 2007, p. 20.

14. Dârvari, jud. Mehedinți

a. Comuna Dârvari;

b. Cetățuia;

c. -;

d. Cercetare de suprafață;

e. Într-o așezare de formă aproximativ pătrată și apărată cu șanț au fost adunate fragmente atipice orizontului;

f. Sălceanu 2008, p. 36.

15. Dobriceni, jud. Vâlcea

a. Comuna Dobriceni;

b. -;

c. -;

d. Descoperire izolată;

e. A fost găsit un topor de cupru cu brațele în cruce de tip Jászladány, varianta Bradu;

f. Dumitrașcu, Manea 1978; Petre-Govora 1995, p. 15; Fântâneau 2007, p. 21; Pătroi

2007, p.20-21; Sălceanu 2008, p. 80; Tulugea 2010, p. 21; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

16. Fântâna Domnească, jud. Mehedinți

a. Comuna Prunișor;

- b. -;
- c. -;
- d. Descoperire izolată;
- e. În colecția scolii există mai multe fragmente ceramice cu toarte pastilate;
- f. Sălceanu 2008, p. 37.

17. Fântânele, jud. Gorj

- a. Comuna Urdari;
- b. Gorgane;
- c. -;
- d. Descoperire izolată;
- e. Cu ocazia săpării unei gropi la adâncimea de -1,20 m a fost descoperit un topor Jászladáni. Piesa are o lungime de 11 cm și greutatea de 0,115 kg.
- f. Gherghe 1982, p. 132, fig. 2; Mareș 2002, p. 235.

18. Gruiul Lupului, jud. Vâlcea

- a. Comuna Racovița;
- b. -;
- c. -;
- d. Descoperire izolată;
- e. În perioada 1960-1961 a fost găsit în zonă un topor de cupru cu brațe în cruce de tip Jászladáni, cu greutatea de 0,802 gr și o lungime de 0,180 m;
 - f. Petre-Govora, 1995, p. 15; Fântâneau 2007, p. 21; Pătroi 2007, p. 25; Tulugea 2010, p. 25; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

19. Gornăcelu, jud. Gorj

- a. Comuna Schela;
- b. -;
- c. -;
- d. Cercetare de suprafață;
- e. De pe raza acestui sat au fost adunate mai multe fragmente specifice orizontului torților pastilate, alături de topoare din piatră;
- f. Calotoiu et alii 1987, p. 24.

20. Govora Sat, jud. Vâlcea

- a. Comuna Mihăești;
- b. Treime;
- c. A doua terasă;
- d. Descoperire incertă;

e. În anul 1992 s-au săpat două fântâni, prilej cu care s-a descoperit material aparținând orizontului pastilat. Punctul se găsește în unghiul format de șoseaua Rm. Vâlcea-Tg. Jiu cu șoseaua Bunești-Ocnele Mari, în apropierea pârâului Sărat, ce coboară de pe panta satului Teiuș. Dintre aceste fragmente autorul descoperirii amintește forme ca: străchini, castroane sau cupe cu picior. Mai este menționată o săpăligă din corn, toate piesele fiind găsite alături de mult cărbune și oase de animal.;

f. Petre-Govora 1995, p. 15, 41; Sălceanu 2008, p. 37; Tamaș, Frâncu 2012, p. 64.

21. Halângă, jud. Mehedinți.

a. Comuna Hălânga;

b.-;

c.-;

d. Cercetare de suprafață;

e. Descoperire izolată a unui topor de tip Jászladáni, varianta Petrești;

f. Bărcăcilă 1924, p. 293, fig. 264; Berciu 1939a, p. 96; Vulpe 1975, p. 42, nr. 169, pl. 23/169; Mareș 2002, p. 246; Sălceanu 2008, p. 80.

22. Hinova, jud. Mehedinți.

a. Comuna Hinova;

b. -;

c. Terasă;

d. Cercetare de suprafață;

e. Descoperire izolată a unui topor din cupru de tip Jászladány, varianta Târnăvița;

f. Vulpe 1975, p. 38, nr. 102, pl. 13/102; Mareș 2002, p. 250; Pătroi 2007, p. 22-23.

23. Izverna, jud. Mehedinți

a. Comuna Izverna;

b. -;

c. -;

d. Descoperire izolată;

e. În literatura de specialitate este menționat un topor din cupru de tip Jászladány, varianta Bradu;

f. Pătroi 2007, p. 23; Tulugea 2010, p. 22.

24. Izvorul Bârzei, jud. Mehedinții.

- a. Comuna Izvorul Bârzei
- b. -;
- c. -;
- d. Cercetare sistematică;
- e. Material arheologic tipic fazei Herculane II a fost sesizat în săpăturile lui Valentin Perian de la Muzeul din Turnu Severin;
- f. Roman 1971, p. 45; Luca et alii 2004, p. 135; Sălceanu 2008, p. 37.

25. Obogeni, , jud. Vâlcea

- a. Comuna Stoilești;
- b. Biserică;
- c. Terasă;
- d. Descoperire izolată;
- e. Pe panta dealului, de pe partea dreaptă a șoselei ce intră în sat, la cca. 200 m vest de biserică, în curtea locuitorului Neață Florea, a fost descoperit un topor de aramă. Toporul cu brațe în cruce are o greutate de 0,875 Kg și o lungime de 0.230m;
- f. Petre-Govora 1976, p. 261-262, fig. 1/1; Petre-Govora, 1995, p. 15; Mareș 2002, p. 269; Fântâneau 2007, p. 16; Enea 2008, p. 8; Sălceanu 2008, p. 80; Tulugea 2010, p. 23; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

26. Ocnele Mari, , jud. Vâlcea

- a. Orașul Ocnele Mari;
- b. Coasta Ungurenilor;
- c. Terasă înaltă;
- d. Cercetare de salvare;
- e. O parte din piesele descoperite sunt încadrate de Ilie Sălceanu culturii Sălcuța IV. În perioada studierii materialului aflat în depozitul de la Băile Govora, nu am identificat fragmentele respective;
- f. Sălceanu 2008, p. 39; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

27. Oprișor, jud. Mehedinți

- a. Comuna Oprișor
- b. -;
- c. -;
- d. Cercetare de suprafață;
- e. Descoperirea a fost efectuată de cercetătorul C. S. Nicolăescu-Plopșor, iar materialul a fost predat la Muzeul Olteniei, Craiova. Ca forme se menționează castronele ovale cu marginea dreaptă, canii cu

două torți, cești etc. Din punct de vedere al decorului este amintită canelura, iar pe unele fragmente impresiuni cu unghia amplasate pe marginea vaselor;

f. Roman 1971, p. 39; Luca et alii. 2004, p. 135; Sălceanu 2008, p. 38.

28. Orleşti, jud. Vâlcea

a. Comuna Orleşti;

b. Valea Sâlei, Biserică;

c. Prima terasă;

d. Cercetare de suprafață;

e. Din stratul de cultură au fost adunate alături de bucăți de chirpic, aschi de silex, fragmente ceramice specifice orizontului. În 2007 și 2008 ne-am deplasat în acest punct, din arătură fiind descoperite materiale aparținând epocii bronzului;

f. Petre-Govora 1969, p. 158; Petre-Govora 1995, p. 14, 35; Pătroi 2007, p. 25; Fântâneau 2007, p. 16; Tulugea 2010, p. 24; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

29. Orșova, jud. Mehedinți.

a. Orașul Orșova;

b. -;

c.-;

d. Descoperire izolată;

e. De pe raza localității este menționat în literatura de specialitate un topor de cupru aparținând tipului Jászladány, varianta Orșova;

f. Pătroi 2007, p. 25; Mareș 2002, p. 273; Enea 2008, p. 8; Tulugea 2010, p. 24.

30. Ostrovul Corbului, jud. Mehedinți.

a. Comuna Hinova;

b. Botul Piscului;

c. Insulă;

d. Cercetare sistematică;

e. Locuirea se află situată la 16 Km aval de Drobeta Turnu-Severin, între km 911-916. Stațiunea arheologică a fost descoperită de cercetătorul Alexandru Bărcăcilă, cercetări sistematice fiind efectuate de Dumitru Berciu și Alexandru Bărcăcilă, (în anul 1942), Ion Andrieșescu și Ion Nestor, (în anul 1932), iar ultimile de Sebastian Morintz (în anul 1970). Ca forme ceramice: castroane, farfurii, cești,

etc, Decorul este semnalat prin impresiuni cu degetul, caneluri, incizii, etc;

f. Roman 1971, p. 40-44; Luca et alii 2004, p. 135; Pătroi 2007, p. 24. Sălceanu 2008, p. 39.

31. Ostrovul Corbului, jud. Mehedinți

a. Comuna Hinova;

b. Botul Cliuciului;

c. Insulă;

d. Cercetare sistematică

e. Necropolă de înhumatie aparținând fazei Herculane II al orizontului toartelor pastilate. Numărul mormintelor studiate în timpul investigațiilor arheologice atinge cifra de 53, un număr de patru aparținând cel mai probabil culturii Sălcuța. Apartenența cimitirului din punctul menționat mai sus nu este pe deplin elucidată, în literatura de specialitate existând mai multe opinii;

f. Roman, Opreșcu 1989; Luca 1999, p. 36-39; Luca 2006, p. 51; Sălceanu 2008, p. 38. Schuster et alii 2008, p. 42; Roman, Opreșcu 2008, p. 16-110; Pătroi 2010, p. 34-35.

32. Ostrovul Șimian, jud. Mehedinți.

a. Oraș Drobeta Turnu Severin;

b.-;

c. Insulă;

d. Cercetare sistematică;

e. Așezarea a fost cercetată sistematic în perioada anilor 1933-1935 de către Dumitru Berciu. Săpăturile sunt reluate de M. Davidescu în anul 1980, dar rezultatele nu sunt publicate. Ceramica descoperită prezintă ca decor: canelura, incizii, aplicații, etc;

f. Roman 1971, p. 39; Pătroiu 2007, p. 24-25; Sălceanu 2008, p.39.

33. Padina Mare, jud. Mehedinți.

a. Comuna Padina Mare;

b. Ogașul lui Săman;

c. Terasă;

d. Descoperire izolată;

e. În literatura de specialitate este menționat un topor de tip Jászladány, varianta Orșova;

f. Toropu 1965; Vulpe 1975, p. 39, nr. 114, pl. 15/114; Mareș 2002, p. 275; Pătroi 2007, p. 25.

34. Peștera Muierilor, jud. Gorj

a. Comuna Baia de Fier;

b. -

c. Peșteră;

d. Cercetare sistematică;

e. Cercetările arheologice efectuate între anii 1951- 1955 de către C. S. Nicolăescu-Plopșor au dus la descoperirea mai multor fragmente ceramice aparținând fazei a IV-a a culturii Sălcuța. Materialul arheologic este alcătuit din câteva vase piriforme, caracteristica lor fiind toartele fixate pe verticală, amplasate lângă marginea vasului. Parte inferioară a torților se termină cu o prelungire, lățită sub forma unui bob;

f. Roman 1971, p. 33-35, fig. 2/24-39; Comșa 1982, 39; Calotoiu et alii 1987, p. 23-24; Luca et alii 2004, p. 135; Pătroi 2007, p. 25; Sălăceanu 2008, p. 33; Tulugea 2010, p. 24.

35. Peștera Pârcălabu, jud. Gorj

a. Comuna Baia de Fier;

b. -;

c. Peșteră;

d. Cercetare sistematică;

e. În urma cercetărilor arheologice efectuate de colectivul coordonat de C. S. Nicolaescu-Plopșor au fost descoperite materiale arheologice atipice Sălcuța IV la baza stratului de cultură;

f. Roman 1971, p. 32-33, fig. 2/1-23; Comșa 1982, 39; Calotoiu et alii 1987, p. 23-24; Luca et alii 2004, p. 135; Pătroi 2007, p. 25; Sălăceanu 2008, p. 33; Tulugea 2010, p. 24.

36. Poiana, jud. Mehedinți.

a. Comuna Poiana;

b.-;

c. -;

d. Descoperire izolată;

e. Descoperire izolată a unui topor de cupru, de tip Jaszladany, varianta Petrești în anul 1946;

f. Vulpe 1975, p. 42, nr. 166, pl. 22/166, Mareș 2002, p. 282; Pătroi 2007, p. 25.

37. Prundeni, jud. Vâlcea

- a. Comuna Prundeni;
- b. Terasă înaltă;
- c. La Plutonier;
- d. Descoperire izolată;

e. În anul 1978 a fost găsit un topor cu brațele în cruce la adâncimea de cca. 2,30 m. Descoperirea a fost realizată cu ocazia săpării unei gropi pentru un stâlp de înaltă tensiune, unealta fiind găsită într-un nivel de culoare neagră, după precizarea autorului. Dimensiunile toporului sunt de 0,219 m și o greutate de 0,747 kg;

f. Petre-Govora 1983, p. 287; Petre-Govora, 1995, p. 15; Mareș 2002, p. 283; Tulugea 2010, p. 24; Tamaș, Frâncu 2012, p. 63.

38. Sălcuța, jud. Dolj

- a. Comuna Sălcuța;
- b. Piscul Cornișorului;
- c. Terasă;
- d. Cercetare sistematică;

e. Cercetările arheologice din așezarea eponimă de la Sălcuța au debutat în anul 1916, sub coordonarea lui Ion Andrieșescu, abandonate și reluate în anii 1919-1920. În timpul ocupației germane din perioada primului război mondial săpăturile au fost reluate de către arheologul german C. Schuchhardt, în anul 1917, materialul arheologic fiind trimis la Berlin. Din ambele cercetări nu s-au publicat rezultatele investigațiilor. După cel de-al doilea război mondial, mai exact în anul 1947, cercetările sunt reluate de către un colectiv din alcătuirea căruia făceau parte Hortensia Dumitrescu, C. S. Nicolaescu Ploșor sau Dumitru Popescu. Nivelul aparținând orizontului în cauză a fost depistat în urma investigațiilor coordonate de Dumitru Berciu, în anul 1951, cercetarea acestuia identificând două straturi: IVa, IVb.

Materialul arheologic este alcătuit din utilaj litic (râșnițe, săgeți, lame), obiecte din lut (greutăți de la războiul de țesut, fusaiole, mosoare), ceramică (străchini, cești, oale), etc. Față de straturile anterioare, în aceste nivele își fac apariția toartele pastilate;

f. Berciu 1961a, p. 309-328; Roman 1971, p. 35-39, fig. 3-5; Sălceanu 2008, p. 40.

39. Turcenii de Jos, jud. Gorj

- a. Comuna Turceni;
- b. La Ciulap;

c. -;

d. Descoperire izolată;

e. Într-o ruptură de mal a Jiului, alături de fragmente ceramice, care ulterior s-au pierdut, a

fost descoperit un topor de cupru Jászladány, varianta Orșova. Unealta are o lungime de 20 cm și o greutate de 0,515 kg;

f. Gherghe 1982, p. 131-132, fig. 1/1, 2; Mareș 2002, p. 326.

40. Valea Anilor-Malul Înalt, jud. Mehedinți

a. Comuna Corlățel;

b. La Glamie;

c. Terasă;

d. Cercetare sistematică;

e. Așezare de tip tell cu două nivele, fortificată cu șanț de apărare lat de 3,20 m. În cel superior au fost cercetate două locuințe de suprafață;

f. Stângă 1989, p. 228; Petre-Govora 1995, nota 378; Mareș 2002, p. 274;

Pătroi 2007, p. 27; Sălceanu 2008, p. 42.

41. Vârtopu, jud. Dolj

a. Comuna Vârtopu;

b.-;

c. -;

d. Descoperire izolată;

e. Pe raza localității menționate a fost descoperit un topor de cupru, de tip Jászladány, varianta Petrești.

f. Mareș 2002, p. 334; Pătroi 2007, p. 28.

42. Vela, jud. Mehedinți.

a. Comuna Vela;

b. -;

c.-;

d. Descoperire izolată;

e. De pe raza localității a fost recuperat un topor de cupru de tip Jászladány.

Cătălin Pătroi este cercetătorul care semnalează descoperirea, realizând trimitere la lucrarea lui Dumitru Berciu din anul 1939, punct ce de altfel nu se regăsește;

f. Pătroi 2007, p. 28.

43. Verbicioara, jud. Dolj

a. Comuna Verbița;

b. La Trestie, Așezarea C;

c. Terasă;

- d. Cercetare sistematică
 e. În timpul cercetărilor arheologice, în unele zone ale aşezării au fost întâlnite fragmente ceramice aparţinând perioadei la baza nivelului Coţofeni;
 f. Berciu et alii 1952, p. 155-156; Berciu et alii 1957, p. 182; Berciu 1961, p. 117; Ridiche 2001, p. 50.

44. Vrancea, jud. Mehedinţi

- a. Comuna Baloţi;
 b.-;
 c.-;
 d. Cercetare de suprafaţă;
 e. Pe malul Dunării la km. 906, aşezare Sălcuţa IV identificată de Ion Stângă. Din arătură au fost adunate fragmente ceramice şi chirpici;
 f. Sălceanu 2008, p. 42-43.

În stadiul actual al cercetărilor din zona destinată studiului, semnalăm un număr de 44 de puncte aparţinând manifestării în cauză.

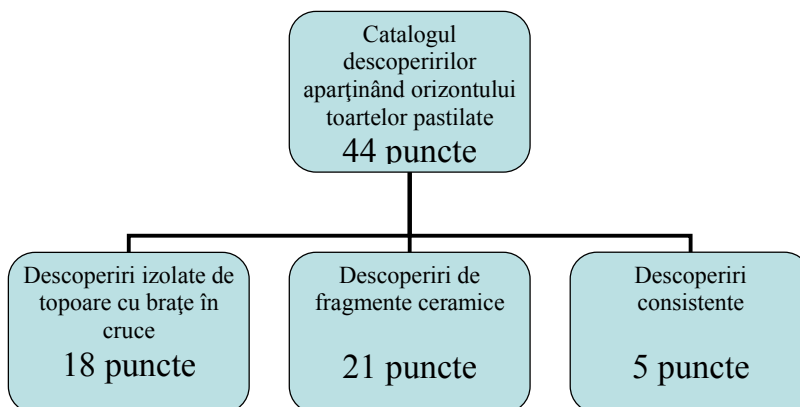

Diagrama 1.

Potrivit diagramei 1. în zona deluroasă şi montană a Olteniei, catalogul descoperirilor poate fi împărţit în trei categorii:

- 18 puncte cu topoare de cupru de tip Jászladány;
- 21 de puncte cu descoperiri de fragmente ceramice, provenite din diverse tipuri de cercetare. Atribuirea acestor piese orizontului, ridică anumite

probleme.

- 5 puncte cu descoperiri consistente. Dintre acestea un punct este reprezentat de necropola eneolitică de la Ostrovul Corbului-*Botul Ciuciului* a carei apartenență nu este pe deplin elucidată.

Descoperirile aparținând orizontului toartelor pastilate

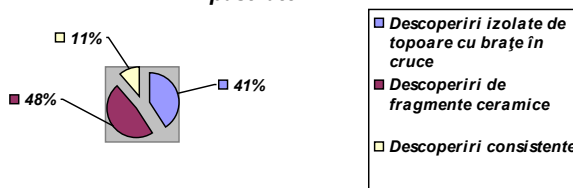

Diagrama 2.

Procentual descoperirile cu puține fragmente ceramice sesizate în diferite cercetări îi revin 48 % , urmate de cele cu topoare de cupru 41% ș descoperirile consistente 11 %.

Referitor la apartenența topoarelor cu brațe în cruce la orizontul toartelor pastilate² nu este elucidată, încadrarea acestora, fie fazei a III-a Sălcuța sau orizontului e dificil de realizat din lipsa altor elemente de încadrare, ceramica de fel. O posibilă apropiere ale acestor uneltelor-arme de manifestarea în cauză, este faptul că în perioada respectivă ele reprezentau simboluri de putere³, pe care persoana care le deținea cel mai probabil le transmitea ereditar. O altă varianta posibilă ar fi, natura prin care aceste piese erau dobândite (achiziționate), valoarea lor economică fiind probabil foarte ridicată. Astfel, putem concluziona că, în lipsa unor elemente clare de încadrare, topoarele de tip Jászladány ar putea fi atribuite atât perioadei Sălcuța III cât și fenomenului Sălcuța IV-Herculane II-III.

Prin contopire celor două categorii de descoperiri aflăm că manifestării îi revin un număr de 26 de puncte, dintre care cele mai multe îi sunt atribuite categoriei cu descoperiri de fragmente ceramice (depuneri sumare). Ultimei, unde descoperirile sunt consistente, cercetarea a fost insuficientă pentru a creiona o imagine evolutivă cât mai amplă a perioadei respective.

Pentru o cunoaștere cât de cât eficientă a orizontului cu toarte pastilate pentru zona deluroasă și montană a Olteniei ar fi necesar intensificarea cercetărilor de teren (periegheze) sau

² Nu ne propunem să dezbaterem în aceste rânduri încadrarea (destul de dificilă) acestor piese.

³ Enea 2008.

a unor investigații ample în vechiile (unde mai este posibil) și noile stațiuni arheologice din zona menționată.

Abrevieri:

	Analele Banatului	Analele Banatului. Timișoara
A.O.	Arhivele Olteniei (Serie Veche). Craiova	
Buridava	Buridava. Rm. Vâlcea	
CAMNI	Cercetări Arheologice. Muzeul Național de Istorie al României. București	
Dacia	Dacia. Revue d'archeologie et d'histoire ancienne.	
	București	
Drobeta	Drobeta. Turnu Severin	
LITUA	LITUA. Târgu Jiu	
Materiale	Materiale și Cercetări Arheologice. București	
PBF	Prähistorische Bronzefunde. Berlin	
Rev. Muz	Revista muzeelor (și monumentelor). București	
Oltenia	Oltenia. Craiova	
SCIVA	Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie. București	
SCIV	Studii și Cercetări de Istorie Veche. București	
Th. D.	Thraco-Dacica. București	

Bibliografie:

Bărcăcilă 1924

Al. Bărcăcilă, *Antiquité pré- et proto- historiques des environs de Turnu-Severin*, Dacia, I, p. 280-296.

Berciu 1939a

D. Berciu, *Arheologia Preistoria Olteniei*, Craiova.

Berciu 1939b

D. Berciu, *Arheologia Preistorică a Olteniei*, A.O., XVIII, p. 101-130.

Berciu 1961

D. Berciu, *Contribuții la problemele neoliticului din România în lumina noilor cercetări*, București.

Berciu 1981

D. Berciu, *Buridava Dacică*, București.

Berciu et alii 1952

Colectivul de cercetări arheologice ale Academiei R.P.R. , *Șantierul Verbicioara*, SCIV, 3, p. 141-189.

Berciu et alii 1957

D. Berciu, S. Morintz, I. Maximilian, *Șantierul arheologic Verbicioara (reg. Craiova, r. Plenița)*, Materiale, III, p. 179-187.

Calotoiu et alii 1987

Gh. Calotoiu, I. Mocioi, V. Marinoiu, *Mărturii arheologice în Gorj*, Tg. Jiu.

Chicideanu, Gherghe 1983I.

Chicideanu, P. Gherghe, *Săpăturile arheologice de la Călugăreni, jud. Gorj*, Materiale, XVI, p.103-107.

Comșa 1982

E. Comșa, *Unele date cu privire la descoperirile din epoca neolitică de pe teritoriul jud. Gorj*, LITUA II, p. 38-41.

Crăciunescu 2006

Gr. Crăciunescu, *The eneolithic settlement of Bistreț, Mehedinți County*, Analele Banatului, XIV, 1, 2006, p. 203-209.

Dumitrașcu, Manea 1978

A. Dumitrașcu, Ghe. Manea, *Un topor de aramă descoperit la Dobriceni, jud. Vâlcea*, SCIV, 29, 3, p. 433-435.

Enea 2008

S. C-tin Enea, *Simboluri eneolitice ale puterii. Despre topoarele de aramă cu brațele „în cruce” din România*, Rev. Arheologică, IV, 2, p. 5-32.

Fântâneau 2007

Cr. Fântâneau, *Perioada timpurie a epocii bronzului în bazinul Oltului Inferior*, Buridava, V, p. 15-31.

Gherghe 1982

P. Gherghe, *Două topoare de aramă eneolitice descoperite în jud. Gorj*, SCIVA, 33, 1, p. 131-133.

Luca 1999

S. A. Luca, *Sfârșitul eneoliticului pe teritoriul intracarpatic al României – Cultura Bodrogkeresztúr-*, Alba Iulia.

Luca 2006

S. A. Luca, *A short prehistory of Transylvania (Romania)*, Heidelberg-Sibiu.

Luca, Crăciunescu 1992

S. A. Luca, G. Crăciunescu, *Așezarea eneolitică de la Bistreț*, SympThrac. 9, p. 76.

Luca et alii 2004

S. A. Luca, Cr. Roman, D. Diaconescu, *Cercetări arheologice în Peștera*

Cauce, I, Sibiu.

Manea 2006

Cr. Manea, *Un topor eneolitic descoperit în județul Mehedinți*, Drobeta XVI, p. 112-114.

Mareș 2002

I. Mareș, *Metalurgia aramei în neo-eneoliticul României*, Suceava.

Nica 1989

M. Nica, *Noi descoperiri ale epocii bronzului în Oltenia*, SymThrac, 7, p. 252-253.

Oanță-Marghitu 2003

S. Oanță-Marghitu, „*Fenomenul Cernavodă III-Boleráz*”: după 30 de ani, CAMNI, XII, 2003, p. 109-138.

Pătroi 2006

C. Pătroi, *Metalurgia cuprului în cadrul complexului cultural eneolitic Sălcuța-Bubanj-Krivodol*, în Drobeta, XVI, p. 87-111

Pătroi 2007

C. Pătroi, *Catalogul așezărilor și descoperirilor aparținând culturii Sălcuța*, Drobeta, XVII, p. 17-35.

Petre Govora 1969

Gh. Petre Govora, *Dovezi delocuire neolitică în județul Vâlcea*, Rev. Muz., 2, p. 154-158.

Petre Govora 1976

Gh. Petre Govora, *Noi descoperiri de topoare de aramă în județul Vâlcea*, SCIVA, 27, 2, p. 261-265.

Petre Govora 1983b

Gh. Petre Govora, *Un nou topor de cupru din nord estul Olteniei II*, SCIVA, 34, 3, p. 287-289.

Petre Govora 1995

Gh. Petre Govora, *O preistorie a nord-estului Olteniei*, Rm. Vâlcea.

Ridiche 2001

F. Ridiche, *Noi date privind cunoașterea culturii Verbicioara, (partea a II-a)*, Oltenia, 13, p. 33-63.

Roman 1971

P. Roman, *Strukturänderungen des Endäneolithikums im Donau-Karpaten-Rau*, Dacia, XV, p.31-170.

Roman, Opreșescu 1989

P. Roman, A. D. Opreșescu, *Interferențe etnoculturale din perioada indoeuropenizării, reflectate în cimitirul eneolitic de la Ostrovul-Corbului*, Th-D, X, p. 11-38.

Roman, Opreșescu 2008

P. Roman, A. D. Opreșescu, *Ostrovul Corbului între Km. fluviali 911-912*.

Morminte și unele așezări preistorice, București.

Sălceanu 2008

I. Sălceanu, *Sălcuța IV-Herculane II-III*, Satu Mare.

Schuster et alii 2008

Cr. Schuster, R. Kogălniceanu, *Al. Morintz, The Living and the Dead. An analysis of the relationship between the two worlds during Prehistory at the Lower Danube*, Târgoviște.

Stângă 1989

I. Stângă, *Locuințe și amenajări interioare din așezarea sălcuțeană fortificată de la Valea Anilor-Mehedinți*, *SymThrac*, 7, p. 228-230.

Tamaș, Frâncu 2012

I. Cr. Tamaș, E. V. Frâncu, *Istoria Județului Vâlcea, vol. I*, Rm. Vâlcea.

Toropu 1965

O. Toropu, *Un topor cu brațe „în cruce” descoperit în Oltenia*, *Rev. Muz*, II, 2, p. 167.

Tulugea 2010

Cl. A. Tulugea, *Repertoriul arheologic din nordul Olteniei (Neolitic, Eneolitic)*, Buridava, VIII, p. 16-28.

Vulpe 1975

A. Vulpe, *Die Äxte und Beile in Rumänien II*, PBF, IX/5.